

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра облікових технологій та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ:
В.о. завідувача кафедри

_____ Василь РУДНИЦЬКИЙ

«31» серпня 2022р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А)

освітній рівень бакалавр

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація «Облік і оподаткування»

освітня програма «Облік і оподаткування»

Факультет Економічний факультет

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма **ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А)** для студентів
(назва навчальної дисципліни)
Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Розробник:

Шурпенкова Руслана Казимирівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри облікових технологій та оподаткування

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **облікових технологій та
оподаткування**

Протокол від “31” серпня 2022 року № 1

© Шурпенкова Р.К., 2022 рік
© Шурпенкова Р.К., 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А)»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 07 – “Управління та адміністрування”	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2	Освітній ступінь: бакалавр	4
		семестр
5		
Лекції		
32		
Практичні, семінарські		
32		
Лабораторні		
Самостійна робота		
	116	
	Вид контролю: екзамен	
Загальна кількість годин - 180		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 7,25		

2. Мета і завдання дисципліни, її місце у навчальному процесі.

Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних дисциплін професійної підготовки, а саме «Макроекономіка та Мікроекономіка (рівень А)», «Міжнародна та регіональна економіка (рівень А)», «Бухгалтерський облік (рівень А)», «Фінанси підприємств».

Метою викладання навчальної дисципліни «Економічний аналіз (Рівень А)» є оволодіння та засвоєння знань з методики вивчення та оцінювання результатів діяльності підприємств, а також розвиток логічного мислення у студентів щодо пошуку найбільш ефективних управлінських рішень в сучасних умовах господарювання.

У результаті опанування дисципліни студент **повинен мати цілісне уявлення про:**

- принципи та види економічного аналізу
- значення економічного аналізу у системі управління підприємством
- методику, методи та прийоми економічного аналізу
- інформаційну базу аналізу
- організацію та етапи аналізу на підприємстві
- проведення аналізу процесу виробництва продукції та надання послуг,
- особливості аналізу фінансового стану та фінансових результатів підприємства,
- аналіз процесу інвестиційної діяльності підприємства,
- оцінку виробничих ресурсів на підприємстві: трудових, матеріальних та технічних.

Студент має також **володіти** методами та інструментарієм:

- аналізу обсягів виробництва та реалізації продукції, його виробничої потужності, потреби підприємства у матеріальних ресурсах, мати уявлення про критерії оптимізації обсягів матеріально-сировинних ресурсів, що необхідні підприємству;
- аналізу доходів, поточних витрат і фінансових результатів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства;
- обґрунтування ефективності інвестиційних та інноваційних проектів;
- оцінки фінансово-майнового стану підприємства, його конкурентоспроможності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.;

- уміння аналізувати й приймати обґрунтовані рішення.

фахових:

- здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань.

- здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

- здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.

- здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності.

Результати навчання дисципліни **деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:**

3. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результатами навчання за навчальною дисципліною ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А) :

Код	Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною
РНД 1	демонструє знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкові та функціональні зв'язків, що супроводжують обліково-аналітичний процес на підприємствах, організаціях та установах.
РНД 2	застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати
РНД 3	демонструє вміння використовувати здобуті знання для проведення аналізу соціально-економічних явищ і проблем, який базується на використанні облікової інформації
РНД 4	демонструє знання та розуміння нормативно-правових актів з регулювання бухгалтерського обліку в Україні
РНД 5	демонструє базові навички с формування критичних висновків щодо результатів діяльності підприємств що ґрунтуються на аналізі облікової інформації
РНД 6	володіє методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств
РНД 7	демонструє здатність опрацювання законодавчих та нормативно-правових актів, навчальної літератури, досліджень вітчизняних та зарубіжних учених, присвячених бухгалтерському обліку діяльності підприємств, організації та установ, що є основою для подальшого навчання з високим рівнем автономності в процесі майбутньої професійної діяльності

Результати навчання за освітніми програмами спеціальності 071 Облік та оподаткування та за навчальною дисципліною ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А)

Результати навчання за освітньою програмою		Результати навчання за дисципліною (ГОД8)			
Код	Зміст	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
РН 1	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	РНД 4			
РН 2	Знати і розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств	РНД 3			
РН 4	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	РНД 2			
РН 6	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності		РНД 1		
РН 11	Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві		РНД 6		
РН 17	Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, планування та управління часом.			РНД 5	
РН 20	Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації				РНД 7

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна (дистанційна) форма				
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні (контактні) заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота студента	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Індивідуальні заняття	Заняття в дистанційному режимі	Самостійна робота студента
Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи економічного аналізу»										
Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу.	2	2			8					10
Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	4	4			10	2	2			14
Тема 3. Види аналізу та його інформаційне забезпечення.	2	2			10					16
Тема 4. Аналіз організаційно-технічного і економічного рівня підприємства.	2	2			10	2				14
Змістовий модуль 2 «Фінансово-економічний аналіз»										
Тема 5 Аналіз фінансового стану підприємства.	4	4			10	2	2			10
Тема 6. Аналіз прибутку і рентабельності.	2	2			10	2	2			10
Змістовий модуль 3 «Управлінський економічний аналіз»										
Тема 7. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг.	2	2			10	2	2			16
Тема 8. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці.	2	2			10	2	2			10
Тема 9. Аналіз довгострокових активів підприємства.	2	2			10	2	2			10
Тема 10. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.	2	2			10		2			10
Тема 11. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції.	2	2			10	2	2			10
Тема 12. Комплексний аналіз та узагальнення результатів діяльності підприємства	6	6			8					16
Усього:	32	32	-	2	116	16	16	2	-	146
Підсумковий контроль: екзамен			3			3				
Разом:	годин		180			180				
	кредитів		6			6				

4.2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А)

Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу.

Економічний аналіз як галузь економічної науки. Основні етапи розвитку економічного аналізу. Його роль в управлінні господарством та підвищенні ефективності виробництва. Економічний аналіз в умовах ринкової економіки.

Господарська діяльність як предмет економічного аналізу. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Зміст аналізу. Умови, які спонукали до розвитку аналізу на підприємствах. Використання в економічному аналізі системи показників.

Основні категорії економічного аналізу. Ресурси, фактори (чинники), резерви виробництва, їх класифікація.

Завдання економічного аналізу. Оцінка результатів господарської діяльності. Сприяння управлінню й контролю виробництва. Пошук та виявлення резервів, заходи для їх реалізації з метою підвищення ефективності виробництва.

Місце економічного аналізу господарської діяльності у системі наук. Його зв'язок з політичною економією, галузевими економіками, маркетингом, організацією виробництва й управління, фінансуванням, банківською справою, статистикою, бухгалтерським обліком, аудитом тощо.

Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу.

Визначення методу. Класифікація методів. Метод економічного аналізу. Аналітичний метод і принципи аналітичного дослідження. Деталізація звітних показників.

Елімінування як метод розрахунку впливу факторів. Способи елімінування: ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць та перерахунків.

Порівняння, його застосування в аналізі. Види порівнянь. Вимоги, які пред'являються до забезпечення порівнянності даних. Прийоми нейтралізації цінового фактора, обсягу виробництва, структури та асортименту тощо.

Моделювання. Види моделей. Використання моделювання в економічному аналізі.

Балансові зіставлення. Застосування цього методу для перевірки узгодження й вірогідності звітних фактів. Використання балансових розрахунків для визначення величини невідомих показників і факторів. Сальдовий прийом, можливості використання його в аналізі.

Статистичні методи, які застосовуються в аналізі. Табличний метод. Особливості побудови аналітичної таблиці. Використання табличного методу в аналізі. Прийоми групувань і вибірки. Динамічні ряди. Обчислення середніх і відносних величин. Графічні методи.

Економіко-математичні методи, які застосовуються в економічному аналізі, їх класифікація. Лінійне й динамічне програмування, теорія масового обслуговування, сітьові графіки, транспортна задача та ін. Особливості їх використання в аналізі господарської діяльності та сфери їхнього застосування.

Соціологічні та інші методи, які застосовуються в економічному аналізі. Анкетний метод дослідження. Опитування суб'єктів аналізу. Проведення експерименту.

Тема 3. Види аналізу та його інформаційне забезпечення.

Види та напрямки економічного аналізу. Оперативний аналіз. Перспективний аналіз. Техніко-економічний і фінансово-економічний аналіз. Міжзаводський, або порівняльний аналіз. Функціонально-вартісний і системний аналіз.

Зміст й поняття інформації. Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки. Гласність і секретність інформації. Комерційна таємниця, її межі та значення для суб'єктів господарської діяльності. Організація й контроль потоків інформаційного

забезпечення виробництва. Характеристика й класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві. Система техніко-економічних показників як база економічного аналізу. Вимоги, яким повинна відповідати система обліку й звітності. Нагромадження, обробка, систематизація, зберігання й використання аналітичної інформації. Використання ЕОМ в економічному аналізі. Розробка й класифікація аналітичних задач. Створення автоматизованого банку даних для розв'язування аналітичних задач. Перевірка вірогідності джерел інформації, які використовуються в аналізі. Перевірка за зовнішніми прикметами (за формою) та за змістом. Методи перевірки якості підприємства. Використання аудиту для перевірки якості бухгалтерських даних і звітів.

Тема 4. Аналіз організаційно-технічного і економічного рівня підприємства

Оцінка місця розташування та природно-кліматичних умов як об'єктивних факторів формування виробничої стратегії підприємства. Аналіз розмірів та організаційної структури господарства.

Аналіз рівня спеціалізації та концентрації виробництва. Аналіз рівня інтенсифікації виробництва, результатів та економічної ефективності інтенсифікації. Оцінка результатів господарської діяльності.

Тема 5. Аналіз фінансового стану підприємства.

Взаємозв'язок фінансового стану підприємства й результатів його виробничої та збутової діяльності. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства: зміст, оцінка й аналітичне значення окремих статей балансу. Аналітичне групування статей.

Оцінка фінансового стану підприємств. Визначення платоспроможності підприємства за балансом та іншими джерелами інформації. Поточна й очікувана платоспроможність. Фактори, що впливають на фінансовий стан організації. Основні заходи для стабілізації фінансового стану підприємства.

Аналіз майна підприємства й джерел його покриття. Аналіз змін у складі та структурі активів балансу на конкретну дату й у динаміці. Оцінка співвідношення основного й оборотного капіталу. Аналіз структури основних і оборотних активів. Оцінка причин змін, які сталися в структурі активів, і їхнього впливу на платоспроможність і фінансову стійкість підприємства.

Аналіз матеріальних оборотних активів, виявлення надлишкових і непотрібних запасів, визначення шляхів їх скорочення. Аналіз дебіторської заборгованості: за обсягом, складом, структурою й строками її виникнення (за даними аналітичного обліку).

Аналіз пасивів підприємства. Склад і співвідношення власного та позичкового капіталу на конкретну дату й у динаміці. Оцінка впливу змін у структурі джерел коштів на фінансовий стан підприємства. Аналіз причин зміни окремих джерел формування власного капіталу. Визначення за балансом власних обігових коштів. Аналіз залучених коштів за строками їх погашення.

Аналіз фінансової стійкості та ліквідності підприємства. Відносні показники фінансової стійкості, методи їх визначення й оцінка досягнутого рівня. Узагальнюючі й проміжні показники ліквідності, показники короткострокової та довгострокової ліквідності: методи обчислення, оцінка їх відповідності оптимальним значенням.

Аналіз оборотності обігових коштів і причин її зміни. Визначення суми ефекту від її зміни.

Узагальнення результатів аналізу фінансового стану підприємства й визначення шляхів фінансового оздоровлення.

Тема 6 Аналіз прибутку і рентабельності

Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі узагальнюючих вартісних показників, його значення в оцінці та стимулюванні економічної ефективності роботи підприємства.

Балансовий прибуток і його складові. Вплив окремих груп фінансових результатів на розмір балансового прибутку.

Прибуток від реалізації (робіт, послуг). Аналіз факторів зміни прибутку від реалізації. Аналіз доходів і збитків, що не плануються. Оцінка втрачених можливостей збільшення прибутку й причин цього.

Аналіз розподілу прибутку. Визначення суми чистого прибутку, який залишається у розпорядженні підприємства. Фактори, які впливають на розмір чистого прибутку: їх класифікація на залежні та незалежні від діяльності підприємства. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку.

Аналіз показників рентабельності: загальна рентабельність виробництва, реалізованої продукції, окремих виробів. Фактори зміни рентабельності, резерви зростання.

Тема 7. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг

Значення й завдання аналізу виробництва продукції, робіт і послуг. Загальна схема й послідовність проведення аналізу. Система показників продукції та обсягів виробництва. Фактори виробництва продукції. Інформаційна база аналізу.

Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному й вартісному вираженні. Оцінка динаміки обсягу продукції виробництва. Вимірники, які використовуються для обчислення динаміки показників. Аналіз впливу екстенсивних та інтенсивних факторів на динаміку показників, методики їх розрахунку.

Аналіз асортименту й структури випуску продукції. Комплексний аналіз впливу асортименту й структурних зрушень на економічні показники роботи підприємства. Методика розрахунку впливу цього фактора на обсяг виробництва та інші показники підприємства. Аналіз якості продукції та робіт. Показники якості. Сортність і методика аналізу її. Аналіз впливу зміни якості на економічні показники роботи підприємства. Аналіз виробничого браку підприємства. Аналіз комплектності й ритмічності роботи підприємства. Оцінка резервів збільшення випуску продукції.

Тема 8. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці

Значення й завдання аналізу. Загальна схема аналізу. Джерела інформації.

Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами. Аналіз ефективності використання і освоєння виробничих потужностей. Аналіз використання робочого часу. Показники та аналіз динаміки продуктивності праці. Аналіз впливу трудових і організаційно-технічних факторів на динаміку продуктивності праці. Аналіз трудомісткості продукції, що випускається. Факторний аналіз продуктивності праці методом елімінування (ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць). Аналіз резервів продуктивності праці й випуску товарної продукції за рахунок кращого використання трудових ресурсів.

Тема 9. Аналіз довгострокових активів підприємства

Значення й завдання аналізу довгострокових активів підприємства. Загальна схема аналізу. Джерела інформації.

Аналіз показників складу, структури й технічного стану основних засобів. Показники забезпеченості підприємства устаткуванням, виробничими площами та іншими основними засобами. Оцінка динаміки оновлення й модернізації основних засобів, фондоозброєності праці. Оцінка інвестиційної активності підприємства.

Аналіз використання основних засобів. Класифікація показників використання основних засобів. Аналіз фондоддачі та факторів її зміни. Аналіз ефективності використання й

освоєння виробничих потужностей. Аналіз використання виробничого устаткування. Методика визначення й розрахунку резервів збільшення випуску продукції.

Тема 10. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективність їх використання

Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами й ефективності їх використання. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах і рівня виробничих запасів. Фактори, що впливають на рівень складських запасів підприємства.

Аналіз показників використання матеріальних ресурсів і оцінка динаміки матеріаломісткості продукції. Аналіз факторів зміни й виявлення резервів зниження матеріаломісткості продукції та підвищення ефективності виробництва.

Тема 11. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції

Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу витрат на підприємстві.

Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу. Система показників рівня витрат і собівартості продукції. Загальна схема формування витрат підприємства та їх аналізу.

Напрямки аналізу витрат на підприємстві за їх елементами та статтями калькуляції, за залежністю від обсягу виробництва й збуту продукції, за місцями виникнення витрат, за об'єктами калькуляції.

Аналіз собівартості продукції за статтями витрат. Аналіз матеріальних витрат. Аналіз витрат на заробітну плату й використання фонду оплати праці. Аналіз середньої заробітної плати. Непродуктивні виплати з фонду заробітної плати.

Аналіз комплексних статей витрат: витрат на утримання та експлуатацію устаткування, цехових, загальногосподарських, позавиробничих витрат.

Аналіз собівартості окремих виробів. Фактори формування собівартості виробів і методи їх аналізу. Аналіз інших статей собівартості продукції.

Зміст і методи оперативного аналізу витрат на виробництво та збут продукції. Вибір показників оперативного аналізу та контролю витрат підприємства. Методи виявлення, оцінка й систематизація причин і винуватців відхилень витрат від плану. Підрахунок і розробка заходів для реалізації виявлених резервів собівартості.

Оцінка обсягів і динаміки реалізації продукції та послуг. Аналіз виконання договірних зобов'язань по поставках: обсяг, строки, асортимент, якість. Характеристика взаємозв'язків показників випуску, відвантаження й реалізації продукції. Аналіз і оцінка збуту окремих товарів.

Аналіз виторгу від експорту та факторів його зміни. Аналіз виконання зобов'язань по зовнішньоекономічній діяльності підприємства. Оцінка загальних обсягів експортних поставок. Оцінка за асортиментом, за окремими покупцями, за групами країн, за видами поставок і формами розрахунків. Оцінка конкурентоспроможності підприємства на зовнішніх ринках та ефективності експортних операцій.

Зміст і реалізація підсумкового аналізу виторгу від реалізації продукції й послуг. Підрахунок резервів збільшення реалізації продукції.

Тема 12. Комплексний аналіз та узагальнення результатів діяльності підприємства

Методика комплексної оцінки діяльності підприємства. Формування системи показників, які відображають наявність, забезпеченість, використання ресурсного потенціалу, результати діяльності і ефективність виробництва.

Методи комплексної оцінки: бальний метод, метод суми місць, метод рейтингової оцінки тощо. Визначення комплексного, узагальненого показника результатів діяльності підприємства.

Оцінка діяльності підприємства за рейтинговим показником. Розробка заходів щодо підвищення ефективності.

5. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма
	Практичні (семінарські) заняття
Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу.	2
Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	4
Тема 3. Види аналізу та його інформаційне забезпечення	2
Тема 4. Аналіз організаційно-технічного і економічного рівня підприємства.	2
Тема 5 Аналіз фінансового стану підприємства.	4
Тема 6. Аналіз прибутку і рентабельності.	2
Тема 7. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг.	2
Тема 8. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці.	2
Тема 9. Аналіз довгострокових активів підприємства.	2
Тема 10. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.	2
Тема 11. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції	2
Тема 12. Комплексний аналіз та узагальнення результатів діяльності підприємства	6
Усього	32

6. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
	Денна форма
	Самостійна робота студента
Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу.	8
Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	10
Тема 3. Види аналізу та його інформаційне забезпечення	10
Тема 4. Аналіз організаційно-технічного і економічного рівня підприємства.	10
Тема 5 Аналіз фінансового стану підприємства.	10
Тема 6. Аналіз прибутку і рентабельності.	10
Тема 7. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг	10
Тема 8. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці.	10
Тема 9. Аналіз довгострокових активів підприємства.	10
Тема 10. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.	10
Тема 11. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції	10
Тема 12. Комплексний аналіз та узагальнення результатів діяльності підприємства	8
Усього:	116

7. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод.
2. Репродуктивний метод.
3. Частково-пошуковий метод.
4. Дослідницький метод.
5. Проблемно-пошуковий метод
6. Пояснення.
7. Інструктаж.
8. Лекція:
 - Інформаційна лекція
 - Лекція – прес-конференція
 - Проблемна лекція
 - Лекція — візуалізація
9. Бесіда:
 - вступна бесіда;
 - бесіда-повідомлення;
 - бесіда-повторення;
 - контрольна бесіда.
 За характером діяльності студентів бесіда буває:
 - репродуктивна (спрямована на відтворення раніш засвоєного матеріалу);
 - евристична, або сократівська (викладач своїми за питаннями скеровує учнів, студентів на формування нових понять, висновків, правил, використовуючи набуті ними знання, спостереження);
 - катехізисна (полягає у відтворенні тверджень, що потребують дослівного запам'ятовування).
10. Робота з підручником.
До найпоширеніших видів такої роботи належать:
 - читання тексту з підручника з метою закріплення знань;
 - відповіді на подані в підручниках після тексту теми запитання;
 - заучування текстів правил, законів, віршів та ін.;
 - аналіз таблиць, малюнків та інших ілюстрацій, уміщених у підручнику.
11. Ілюстрування (воно полягає в демонструванні ілюстрованих посібників, плакатів, географічних та історичних карт, схем, рисунків на дошці, картин, фотографій, моделей та ін.).
12. Демонстрування (показ матеріалів у динаміці, використання приладів, дослідів, технічних установок та ін.)
13. Самостійне спостереження.
14. Практичні методи:
 - вправи,
 - практичні роботи.
 Вправи:
 - підготовчі (готують студентів до сприймання нових знань і способів їх застосування на практиці);
 - вступні (сприяють засвоєнню нового матеріалу на основі розрізнення споріднених понять і дій);
 - пробні (перші завдання на застосування щойно засвоєних знань);
 - тренувальні (сприяють формуванню навичок у стандартних умовах — за зразком, інструкцією, завданням);
 - творчі (за змістом і методами виконання наближаються до реальних життєвих ситуацій);
 - контрольні (переважно навчальні — письмові, графічні, практичні вправи).

8. Методи контролю

Усне опитування.

Дискусія та диспут.
 Ділова гра.
 Рольова гра.
 Мозкова атака.
 Аналіз конкретних ситуацій.

9. Порядок оцінювання результатів навчання

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	50	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Форми поточного та підсумкового контролю

1. Форма підсумкового контролю за навчальною дисципліною «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А)» - екзамен.

2. Форми поточного контролю під час навчальних занять: комплексна контрольна робота, тестування, бліцопитування, поточна контрольна робота, наскрізні командні проекти, розрахунково-графічні роботи, результати виконаних завдань та досліджень, підготовка тез та виступ на конференції з науковою доповіддю, презентація та захист індивідуальної (обліково-аналітичної) роботи, колоквиум та інші види індивідуальних та групових завдань.

3. Розподілу балів які може накопичувати студент при вивченні дисципліни «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ А)», наведено в таблиці

Форми контролю результатів навчання студентів за навчальною дисципліною «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ (РІВЕНЬ В Аналіз і контроль бізнес-процесів)» та їх оцінювання

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
1. Поточний контроль:		
- тестові завдання; - практичні завдання	15×2 бали = 30	15×2 бали = 30
2. Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях тощо	до 10	до 10
3. Презентація та захист індивідуальних робіт	до 10	до 10
Всього за результатами поточного контролю:	50	50
Підсумковий контроль: екзамен	50	50
Всього:	100	100

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Гайдис Н. М. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник. - Львів: ЛБІ НБУ, 2006.- 414 с.
2. Економічний аналіз: Навч. посібник / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 680 с.
3. Економічний аналіз: Навч. посібник/ М.А.Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк; за ред. акад. НАНУ, проф.М.Г. Чумаченка – вид. 2-ге , перероб і доп. - К.: КНЕУ, 2003. – 556с.
4. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
5. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: Практикум. Навчальний посібник .- Львів: “Новий Світ - 2000”, 2006.- 280 с.
6. Шурпенкова Р.К. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посібник. – Львів: ЛБІ НБУ, 2006. – 254 с.

Допоміжна

1. Андреева Г.І. Економічний аналіз: Навч.-метод. посіб. – К.: Знання, 2008.- 263с. – (Вища освіта ХХІ століття)
2. Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М., Подгорна І.Є. Економічний аналіз (практикум): Навчальний посібник. – Львів. «Магнолія 2006», 2010. – 320 с.
3. Економічний аналіз: навчальний посібник. Сафронська І.М., Пеняк Ю.С., Ментей О.С., Кочетков О.В.– Луган. нац. аграр. ун-т.– Х., 2018. – 509 с.
4. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. М. Івахненко, М. І. Горбатюк. – Вид. 3-тє, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 302 с.
5. Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
6. Мец В.О. Економічний аналіз: Збірник практичних завдань і тестів. – К., КНЕУ, 2001. – 236 с.
7. Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2007. – 704 с.
8. Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення формування фінансових результатів суб'єктів господарювання: монографія / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Рудницького. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2021. - 196 с.
9. Організація і методика аналізу ефективності використання трудового потенціалу підприємства: монографія/ І.І. Демко, Р.К. Шурпенкова.- К.: УБС НБУ, 2013.- 223с.
10. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.]; за ред. В. М. Микитюка. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с.
11. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник. — К.: Знання, 2008. — 630 с.
12. Приймак В. І. Математичні методи економічного аналізу: навчальний посібник / В. І. Приймак. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 296 с.
13. Прокопенко І. Ф. Методика і методологія економічного аналізу: навчальний посібник / І. Ф. Прокопенко, В. І. Ганін. — К. : Центр навчальної літератури, 2008. — 430 с.
14. Синькевич Н. І. «Економічний аналіз»: курс лекцій / укл. : Н. І. Синькевич. - Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. – 97 с.
15. Удосконалення організації обліку, аналізу і аудиту фінансового стану суб'єктів господарювання: монографія/ авт.кол.; за ред. д-ра екон.наук, проф. Б.Ф. Усача.- К.: УБС НБУ, 2011.-352с.

16. Удосконалення системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: монографія/ авт.кол.; за ред. д-ра екон.наук, проф. В.С. Рудницького- Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018.- 275 с.

17. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. — К.: Кондор, 2009. — 194 с.

18. Удосконалення системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: монографія/ авт.кол.; за ред. д-ра екон.наук, проф. В.С. Рудницького- Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018.- 275 с.

6.2. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР – Електронний ресурс. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 р., № 996-XIV – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

3. Закон України «Про внесення зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень від 05.10.2017 № 2164-VIII – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>

4. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006, зі змінами і доповненнями. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06>

5. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації. Затверджено Наказом Міністерства фінансів України і Фонду державного майна № 49/121 від 26.01.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>

6. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій. Затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23 лютого 1998 р. № 22. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>

7. Методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій. Затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 81 від 27 червня 1997 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>

8. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства. Затверджено Наказом Міністерства економіки України № 14 від 19.01.2006 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>

9. Методичні рекомендації щодо встановлення загрози виникнення, накопичення або непогашення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємств, які звертаються до органів Міндоходів для розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу). Лист Міністерства доходів і зборів України від 05.06.2013 р. № 7017/7/99-99-11-02-03-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/propravlennja-doooracovanih-metodichnih-rekomendacii-doc150762.html>

10. Методичні рекомендації щодо проведення аналізу фінансового стану підприємства-боржника при отриманні відстрочок (розстрочок): Лист Державної податкової адміністрації України від 15 червня 1998 р. № 7141/10/20-0017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v7141225-98>

11. Методологічні вказівки щодо складання балансу фінансових ресурсів: Затв. наказом Міністерства економіки, Міністерства фінансів, Міністерства статистики від 18.04.96 р. № 49/76/117 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0220-96>

12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73–Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 р. № 20 – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 2001 р. № 559 – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28 лютого 2002 р. № 147 – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02>

16. Про Примітки до річної фінансової звітності: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 2000 р. № 302 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00>

17. Порядок подання фінансової звітності, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>

18. www.apu.com.ua – сайт Аудиторської палати України.

19. www.dfp.gov.ua – сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг України.

20. www.ssmc.gov.ua – сайт Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку України.

21. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.

22. www.bank.gov.ua – сайт Національного банку України.

23. <http://www.nau.kiev.ua>.

24. <http://www.rada.kiev.ua>.